

Antakya ve İskenderun elektrik müesseselerinin mahallî Belediyelere devri hakkında kanun lâyihası ve Dahiliye, Gümrük ve İnhisarlar, Maliye, Bütçe ve Nafia encümenleri mazbataları (I/283)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Dairesi Müdürlüğü

Sayı: 6/6389

20 - XII - 1939

Büyük Millet Meclise Yüksek Reisliğine

Antakya ve İskenderun elektrik müesseselerinin mahallî belediyelere devri hakkında Nafia vekilliğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 14 - XII - 1939 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Antakya ve İskenderun elektrik müesseselerinin mahallî belediyelere devri hakkındaki kanunun esbabı mucibe lâyihası

30 - VI - 1939 tarihli ve 3658 sayılı kanunla tasdik olunan Türk - Fransız anlaşmasına merbut protokolün ikinci maddesi mucibince Cümhuriyet Hükûmetinin mülkiyetine geçen ve Hariciye vekâletinin 5 - VII - 1939 tarihli ve 42489/199 sayılı tezkeresi üzerine vekâletimizce tesellüm ve işletilmekte bulunan Antakya ve İskenderun elektrik müesseselerinin Devlet malı olarak Nafia vekâletince işletilmesinden ziyade mahallî birer amme hizmeti olmak bakımından bu hizmetlerin Nafia teşkilât kanununun emsali müesseseler hakkında mevzu murakabe hükümleri dairesinde mahallî belediyeler marifetile görülmesi ve bu maksadla bu müesseselerin belediyelere devri muvafık görülmek üzere ilişik kanun lâyihası tanzim kılınmıştır.

Lâyihanın birinci maddesinde devredilecek şeylerin bu müesseselere aid emval, hak ve menfaatler suretinde zikri protokolda bu suretle zikredilmiş olmasındandır.

Mezkûr müesseselere Hariciye vekâletinin tarih ve numarası yukarıda yazılı tezkeresi üzerine Nafia vekâletince vaziyed edilerek işletilmekte bulunmuş olduğundan müesseselerin bu suretle işletilmeğe başladığı tarihten ilişik kanun lâyihasile belediyelere devrine kadar geçecek işletme müddeti zarfında bir çok muameleler yapılmış ve yapılması zarurî bulunmuş ve bu muameleler neticesinde bu müesseselere aid olarak bazı hak ve vecibelerin meydana geleceği tabii bulunmuş olduğundan Fransız Hükûmetinden intikal eden hak, menfaat ve vecibelerle birlikte bu hak ve vecibelerin de devri zarurî görülmüş ve lâyihanın birinci maddesinde bu maksadla bunu teğmin eyliyecek ayrı hüküm vazedilmiştir.

Mezkûr müesseseler Fransızlardan vekâletimizce devralmış ve belediyelere devrine kadarki muvakkat işletmede Vekâletimiz tarafından ifa ve teğmin kılınmış olduğuna göre belediyelere yapılacak devrin Vekâletimizce tanzim ve ifası maksadile birinci maddeye bunu teğmin edecek hüküm konmuştur.

Bu maddede derpiş edilen bir husus da bu müesseselerin Belediyeler Birliği teşkili suretile bu te-

şekül tarafından idaresine cevaz verilmesi keyfiyettir. Bu cevaz verilmesinin sebepleri şunlardır :

a - Türkiye Hükûmetinin mülkiyetine geçen bu iki müesseseden yalnız müesses bulunduğları Antakya ve İskenderun şehirleri belediyelerini istifade ettirmekten ziyade Hatay hududları dahilindeki bütün belediyeleri de istifadeli kılmak.

b - İskenderun Elektrik müessesesi Biyhan, Kırkhan, Soğukluk ve Nerkizlik kasabalarını da tenvir etmekte ve dolayısıyla elektrik şebekeleri bu kasabalar belediye hududları dahiline sirayet etmiş bulunmakta olduğuna göre bu belediyelerin yalnız tenvirden değil aynı zamanda bu işletmenin gelirinden de istifade etmek suretile mezkûr belediyelere bir varidat temin eylemek.

Hülâsa bu iki müesseseden yalnız Antakya ve İskenderun şehirleri değil Hatay hududları dahilindeki belediyeleri de istifade ettirmek. Yalnız bunun ne dereceye kadar kabili tatbik olduğu bugün malûm olmadığından Hükûmete bu hususta tedkikat icrası için zaman vermek ve tatbik kabiliyeti görüldüğü takdirde bu imkândan istifadeyi teğmin eylemek maksadile lâyiha ile sadece bu hususta bir cevaz vermekle iktifa edilmiştir.

Esasen Belediyeler kanunu da Belediye ve Köylerle Vilâyet İdarei hususiyelerinin kendilerine kanunlarla verilen mecburî veya ihtiyarî vazifelerin bir veya bir kaçının müşterek tesisat ve idare ile ifası için birlikler tesisine salâhiyet vermiş olduğuna göre ilişik lâyiha ile birlik tesisinin derpiş edilmesi Belediye kanunu ile kabul edilen prensiplere de uygundur.

Protokol mucibince Hükûmete intikal eden gayrimenkul ve menkul emval mukabilinde Fransız Hükûmetine 35 milyon Fransız frangı tediyesi kabul edilmiş olduğundan mezkûr müesseseler belediyelere devredilirken Hazinesinin bu müesseseler için tediyesini kabul etmiş olduğu mebalığın belediyeler tarafından Hazineye ödenmesi esası kabul edilmiş olmakla beraber 35 milyon Fransız frangından bu iki müesseseye isabet eden miktar 35 milyon Fransız frangı protokolün tanzimi sırasında toplu olarak mütalea edilmiş ve Hükûmete intikal edecek emval, hak ve menfaatler ayrı ayrı nazara alınarak kıymetlendirilmemiş olması dolayısıyla - bu gün Hazinece malûm olmadığından ve henüz bu hususta bir tesbit ve tefrik te yapılmamış olduğundan bunun tesbiti ile Hazineye ödenmesine müteallik esasların bilâhare Maliye ve Dahiliye vekâletleri tarafından müştereken tayin ve tesbiti muvafık görülmüş ve bu maksadla ikinci madde tanzim olunmuştur.

İlk senelerde yapılacak tevsiat ile teccidler için belediyelere bir kolaylık olmak üzere 1 - I - 1944 senesine kadar bu maksadla celbedilecek eşyanın gümrük resminden muafiyeti için 3 neü madde ve devrin icabı olarak ödenmesi lâzım gelen resim ve harçlardan muafiyet için de 4 neü madde vaz olunmuştur.

Hariciye vekâletinin tezkeresi üzerine Vekâletimizce vaziyet edilen bu müesseseler vekâletçe, şirket usulleri dairesinde ve işletme zaruret ve icablarına göre ve bu müesseseler varidatından masraf ihtiyar etmek suretile işletme teğmin edilmiş bulunmaktadır.

Protokolü tasdik eden kanunda tesellümden sonraki işletme vaziyeti ve Nafia vekâleti tarafından işletileceği hakkında bir hüküm mevcut olmadığından Vekâletimizce Hariciye vekâletinin talebi ile vuku bulan müdahaleyi kanunileştirilmek ve aynı zamanda işletme emrinde yapılmış olan masrafları da tanımak noktasından muvakkat madde tanzim olunmuştur.

Nafia encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Nafia encümeni
Esas No. 1/283
Karar No. 6

8 - I - 1940

Yüksek Reisliğe

Antakya ve İskenderun Elektrik müesseselerinin mahallî belediyelere devri hakkında Nafia vekilligince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 14 - XII - 1939 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılarak berayı tetkik Encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası ve esbabı mucibesi Encümenimizde okundu ve Nafia vekili huzurile müzakere edildi:

Hükûmetin esbabı mucibesinde zikredildiği veçhile ve Nafia vekilinin Encümenimizde verdiği izahata göre lâyihai kanuniyenin 30 - VI - 1939 tarihinde 3658 sayılı kanunla tasdik edilen Türk - Fransız anlaşması ile Hükûmete intikal eden Antakya Elektrik müessesesi ile İskenderun ve Kırıkhan ve Bilân kasabalarile Soğukoluk, Nerkislik köylerinde mevcut Elektrik müessesesinin mahallî belediye ve nahiyelere devredilerek emsali misillû onları menfaatlendirmek maksadını istihdaf ettiği anlaşılmiş ve bu teklif Encümenimizde de müttefikan muvafık görülmüştür.

Lâyihai kanuniyenin başlığı ve birinci maddesi ona göre tadil edilmiş gerek Antakya ve gerekse İskenderun ve civarının Elektrik müesseselerinin birer şirket halinde bulunması ve bunların Türk - Fransız anlaşması ile 35 milyon frank mukabilinde Cümhuriyet Hükûmetimize intikal eden emval ve hak ve menfaatler meyanında bulunması ve ayrıca bu müesseselerin kıymetlerinin katî olarak malûm bulunmaması, Fransızlara toptan tediyesine muvafakat edilen ma-

rularz mebaligden bu müesseselere isabet edecek miktarların tefriki esnasında belediyelerin ödeme kabiliyetlerinin nazarı itibare alınması ve muallâkta bulunan bütün mesaili maliye hal ve itmam edildikten sonra bakiyesinin belediyeler menafiline daha uygun bir surette hal ve in-tacı imkânını bahşedebilmek maksadile mevzu-bahs müesseselerin kıymetlerinin takdirile belediyelerin istitaatı maliyelerine göre ödeme müddetlerinin tayin ve tesbitlerinin Dahiliye, Maliye, Nafia vekâletlerince müştereken yapılması encümenimizde daha muvafık görülerek ikinci madde de ona göre tadil edilmiştir.

Muvakkat madde de bir kelime tashihi yapılmıştır.

Bermucibi havale Dahiliye encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Nafia En. Rs.	M. M.	Kâtip
Erzincan	Eskişehir	Sivas
A. Samih İtter	İzzet Arukan	A. N. Demirağ
Afyon K.	Ankara	Ankara
M. Gönenç	A. Baytın	E. Demirel
Çoruh	Elâzığ	Eskişehir
A. R. Erem	F. Z. Çiyiltepe	O. Işın
İzmir	Gaziantep	İsparta
S. Epikmen	Dr. A. Melek	H. Özdamar
Manisa	Malatya	Tunceli
Osman Erçin	M. Ş. Özpazarbaşı	Sami Erkman
Urfa	Hatay	Niğde
R. Soyer	A. Mursaloğlu	H. Mengi

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye encümeni

Esas No. 1/283

Karar No. 34

4 - IV - 1940

Yüksek Reisliğe

Antakya ve İskenderun Elektrik müesseselerinin mahallî belediyelere devri hakkında Nafia vekilliğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 14 - XII - 1939 tarihli toplantısında Büyük Millet Meclisine arzı kararlaşıp Başvekâletin 20 - XII - 1939 tarih ve 6/6389 numaralı tezkeresile Yüksek Reisliğe takdim edilen ve encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası Maliye vekili, Dahiliye vekâleti Müsteşarı ve Nafia vekâleti mümessilinin huzurile tetkik ve müzakere olundu:

Mahallî bir amme hizmeti olan bu müesseselerin belediye ve köylere devri ve Nafia vekâleti Teşkilât kanununun emsali müesseseler hakkında mevzu murakabe hükümleri dairesinde mahallî teşekküllere işletilmesi encümenimizce de muvafık görüldü. Yalnız Nafia vekâletinin de yaptığı işletme ve elde ettiği neticelerden anlaşıldığı vechile bir kâr temin etmeyen bu müesseselerin mahallî belediyelerin ve köylerin bütçe darlığı da göz önünde tutularak bilâbedel devri hususunda encümenince izhar edilen arzu ve karara Maliye vekili de iştirak etmiş ve ikinci madde kaldırılmıştır. Diğer maddelerin numaraları buna nazaran teselsül ettirilerek mad-

deler aynen Hükûmetin teklif ettiği şekilde kabul edilmiş, Hükûmetin teklifi muvakkat maddenin son fıkrasına (tesis) kelimesi ilâve olunmuştur.

Bermucibi havale Gümrük ve inhisarlar encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Da. En. Reisi	Reis V.	Bu M. M.
Tekirdağ	Çoruh	Yozgad
<i>C. Uygadın</i>	<i>Atıf Tüzün</i>	<i>Z. Arkant</i>
Kâtip		
Yozgad	Antalya	Balkesir
<i>Z. Arkant</i>	<i>R. Kaplan</i>	<i>F. Tıridoğlu</i>
Balkesir	Bursa	Çanakkale
<i>S. Uzay</i>	<i>F. Güvendiren</i>	<i>H. Ergenli</i>
Çorum	Erzurum	Erzurum
<i>İ. K. Alpsar</i>	<i>N. Elgün</i>	<i>Z. Soydemir</i>
Hatay	İzmir	Kayseri
<i>A. Türkmen</i>	<i>M. Aldemir</i>	<i>A. H. Kalaç</i>
Konya	Kütahya	Malatya
<i>Şevki Ergun</i>	<i>Sadri Ertem</i>	<i>E. Barkan</i>
Maraş	Sivas	Tokad
<i>Z. Kayran</i>	<i>M. Ş. Bleda</i>	<i>Galib Pekel</i>
Yozgad	Zonguldak	Zonguldak
<i>S. Korkmaz</i>	<i>İ. E. Bozkurt</i>	<i>Rifat Vardar</i>

Gümrük ve inhisarlar encümeni mazbatası

T. B. M. M.

G. ve İn. Encümeni

Esas No. 1/283

Karar No. 8

9 - IV - 1940

Yüksek Reisliğe

Antakya ve İskenderun Elektrik müesseselerinin mahallî belediyeye devri hakkında Nafia vekilliğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 14 - XII - 1939 tarihli toplantısında Büyük Millet Meclisine arzı kararlaşıp Başvekâletin 20 - XII - 1939 tarih ve 6/6389 numaralı tezkeresile Yüksek Reisliğe takdim edilen ve En-

cümenimize havale buyurulan kanun lâyihası ve Nafia ve Dahiliye encümenleri mazbataları Gümrük ve inhisarlar vekâleti alâkadar memurlarının huzurile müzakere ve tetkik olundu:

Antakya İskenderun ve havalisi Elektrik müesseselerinin mahallî belediyelere devri hakkındaki Dahiliye encümeninin mazbatası ve Hükû-

metin teklifini tadilen tanzim olunan kanun lâ-yihası Encümenimizce de tasvip ve aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Maliye encümenine ve-rilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

G. ve İn. E. R.	M. M.	Kâtip
Çorum	Erzurum	Diyarbakır
İ. Eker		C. Çubukçu

Çanakkale	Çorum	Çorum
Atıf Kamçıl	S. Köstekçiöğlü	Ş. Baran
Denizli	Kocaeli	Konya
F. A. Akça	Ali Dikmen	İ. Erdal
Mardin	Seyhan	Sinob
S. Düzgören	Şemsa İşcen	H. Orucoğlu
Trabzon		Yozgad
D. Eyiboğlu		Ekrem Pekel

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Esas No. 1/283
Karar No. 9

5 - XII - 1940

Yüksek Reisliğe

Antakya ve İskenderun Elektrik müesseseleri-nin mahallî belediyelere devri hakkında Nafia ve-killiğince hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetinin 14 - XII - 1939 tarihli içtimamında Büyük Millet Meclisine arzı kararlaştırılan ve Başvekâletin 20 - XII - 1939 tarihli ve 6/6389 numaralı tezke-resile Yüksek Reisliğe takdim ve encümenimize havale edilen kanun lâ-yihası Dahiliye, Hariciye ve Nafia vekillikleri mümessilleri huzurile tetkik ve müzakere olundu.

30 - VI - 1939 tarihli ve 3658 sayılı kanunla musaddak Türk - Fransız anlaşmasına merbut protokolün ikinci maddesi mucibince Cümhuriyet Hükümetinin mülkiyeti altına girmiş olan bu müesseselerde vaktile hissedar olup bahse mevzu anlaşmanın ikinci maddesine tevfikân Türkiye tabiiyetine geçmiş bulunan kimselere ait ve ileride mütalebesi melhuz haklardan dolayı ileride belediyelere bir takım vecibeler tahmiline zaruret hâ-sıl olabileceği ihtimaline binaen keyfiyet Harici-ye vekilliği mümessilinden istifsa edilmiş ve bu hususta iktiza eden teşebbüse cevaben Türk va-tandaşları hukukunun temin edileceği Fransız Hariciye nezaretince bildirilmiş olduğu öğrenil-miş olmakla bu noktadan da her hangi bir endişe izharına mahal olmadığı ve binaenaleyh, mahalle-rinde amme hizmeti ifa etmekte bulunan Antak-ya ve İskenderun Elektrik müesseselerinin Hükû-met malı olarak bilâbedel belediyeye devirle Na-fia vekilliği Teşkilât kanununun bu kabil müesse-seler hakkındaki murakabe hükümleri dairesinde

belediyelerce işletilmesi esasları Encümenimizce de muvafık görüldü.

Devir şekline gelince; bu müesseseler, bu gün-kü vaziyetleriyle birbirinden ayrı iseler de icra kı-lınan tetkiklerden anlaşıldığı ve hile Antakyada Harbiye mevkiindeki Defne şelâlelerinden istif-fade suretile bütün Hatay vilâyetini elektrikle tağdiyeye muktedir büyük bir idrolik santral te-sisi tasavvurunun tahakkuk ettirilmesine inti-zaran sahil şehri olan İskenderunda mazotla mü-teharrik ve ileride yedek olarak kullanımağa salih kuvvetlice (750 kilovat) bir santral ile Top Boğazı mevkiinde Antakyaya 30 kilometre-ye kadar yaklaşmak üzere Beylândan geçerek Kırıkhandan nihayet bulan 38 kilometre uzun-luğunda bir yüksek tevettür şebekesi meydana getirilmiş ve Antakya santralının da eski ve arı-zalı motörleriyle alâhalihî bırakılmış olmasına na-zaran tabii zamanların avdetinde yeniden tetkik ve mütalea edilerek tatbik mevkiine konulma-sında fayda mutasavver geniş bir projenin cü-züleri karşısında bulunulduğu görülmektedir. Bununla beraber, Encümenimiz istikbale matuf olan bu projeye işaretle iktifa ederek şimdiki şartlar dahilinde Antakya tesisatının Antakya belediyesine, İskenderun tesisatının da bundan bu gün istifade etmekte bulunan İskenderun, Beylân ve Kırıkhan belediyelerine nüfus, şebe-ke tulü ve abone adedi gibi esaslara müsteniden her üçünün hisseleri tayin olunmak ve Beledi-ye kanunu mucibince teşkil edilecek bir birlik

marifetile idare edilmek üzere Dahiliye ve Nafia vekâletlerince devrini ve İskenderun elektriginden istifade etmekte bulunan Soğukolukla Nerkezlikte belediye teşkilâtı bulunmadığından bu iki mevkiin umumî ve hususî tenviratta hissedar belediyeler umumî ve hususî tenviratı tarifelerindeki hadler dahilinde bedelini ödeyerek elektrikten faydalanmakta devamını muvafık bulmuş ve birinci maddeyi ona göre tadil etmiştir. Diğer maddeler Dahiliye encümeninin tadili veçhile aynen kabul edilmiş olmakla ha-

valesi veçhile Bütçe encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reislige takdim kılındı.

Maliye En. R.	M. M.	Kâtip
İstanbul	Malatya	Kastamonu
A. Bayındır	N. Baydar	H. Dicle
Gazianteb	İzmir	Kırklareli
Ö. A. Aksoy	K. Dursun	H. Kuleli
Kırşehir	Malatya	Manisa
İ. Özkan	M. N. Zabcı	F. Kurdoğlu
Tokad		Van
Cemal Kovalı		İbrahim Arvas

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 82

Esas No. 1/283

12 - VI - 1941

Yüksek Reislige

Antakya ve İskenderun Elektrik müesseselerinin mahallî belediyelere devri hakkında Nafia vekilligince hazırlanıp Başvekâletin 20 - XII - 1939 tarih ve 6/6389 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Nafia, Dahiliye, Gümrük ve inhisarlar ve Maliye encümenleri mazbataları ile birlikte encümenimize tevdi buyurulmakla Dahiliye, Maliye ve Nafia vekâletlerinin alâkalı ve salâhiyetli memurları hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu:

3658 sayılı kanunla tasdik edilen Türk - Fransız anlaşması mucibince Türkiye Hükûmetine bütün hukuk ve menafiile devrolunan mallar meyânında bulunan Antakya ve İskenderun Elektrik müesseselerinin muvakkaten işletilmesi Nafia vekâletine tevdi edilmiş ise de bu müesseselerin emsali gibi mahallî belediyelere veya bu belediyelerin teşkil edecekleri birliklere devri suretile işletilmeleri mevzuata uygun bulunduğundan bedellerinin tayini usulile bu devir muamelesine ait şartın kanunî şekilde tesbiti zarurî görülmüş ve bu maksatla işbu lâyihanın tanzim ve sevk edildiği mucip sebeplerin ve Encümenler mazbatalarının tetkikından ve alınan izahlardan anlaşılmiş olmakla esas itibarile Encümenimizce kabul edilmiştir.

Adı geçen Türk - Fransız anlaşmasına bağlı protokolün ikinci maddesi mucibince Türk Hü-

kûmetine devredilen Fransız tabiiyetindeki hükûmî şahısların emvalile hakikî şahısların gayrimenkul emvalinin mecmuuna otuz beş milyon Fransız fransı kıymet konulmuş ise de bu paranın emvale isabet eden miktarları ayrı ayrı tesbit edilmiş olduğundan sözü gegen mahallerdeki Elektrik müesseselerinin kıymetleri de bu sebeple taayyün edememiştir. Hükûmet teklifinde bu devre esas olacak bedelin Dahiliye ve Maliye vekilliklerince müştereken tayin ve tesbit olunacağı zikredildiği halde Dahiliye ve Maliye encümenleri müesseselerin bedelsiz olarak devri esasını kabul eylemişlerdir.

Encümenimizde bu nokta üzerinde cereyan eden müzakere neticesinde şimdiye kadar Hazinein satın aldığı bilûmum cenebi şirketler ve millî emlakten verilen gayri menkuller bedelleri mukabilinde mahallî belediyelere devir ve ferâğ olunageldiğinden bütün belediyeler hakkında tatbik edilen bu umumî esas ve kaidenin istisnaen bozulmasına kâfi sebep görülememiş, Hükûmetin ve Nafia encümeninin teklifi veçhile bu müesseselerin de bedel mukabilinde ve muayyen taksitlere bağlanarak devri muvafık bulunmuştur.

Ancak Hükûmetin teklifinde olduğu gibi Dahiliye ve Maliye vekâletlerince müştereken tayin ve tesbit olunacak bir bedel ile devir keyfi-

yeti belediyelere, istesinler, istemesinler kanunî bir mecburiyet tahmil eder mahiyette görüldüğünden Hükümetin birinci, ikinci maddesi birleştirilerek yeniden tanzim edilmiş, Dahiliye, Maliye ve Nafia vekâletlerle Antakya, İskenderun, Beylan, Kırıkhan belediyeleri arasında anlaşarak takarrür ettirilecek bedel mukabilinde mezkûr belediyelere veya teşkil edecekleri kanunî bir birliğe devri için Maliye vekâletine salâhiyet verilmiştir.

Hükümet teklifinin dördüncü maddesi birinci madde esasına uygun şekilde yazılarak ikinci madde olmak üzere kabul edilmiştir.

Üçüncü madde olarak kabul edilen Hükümetin dördüncü maddesi de Encümenimizce kabul edilen esas dairesinde devir muamelesi yapıldıktan sonra böyle bir muafiyet mevzuabâhs olabileceğinden ona göre tashiha yazılmıştır.

Nafia vekâletince kurulan muvakkat işletmenin hukukî vaziyetini kanunlaştırmak maksadıyla teklif olunan muvakkat maddeye Devlet emvalinden olan bu müesseselerin muvakkaten işletilmesinin İcra Vekilleri Heyeti kararile vazife olarak Nafia vekâletine verilmesi mevzuata uygun olduğu gibi şirket usullerine göre idare edilmekte olan muvakkat işletme idaresinin devrini müteakip tanzim edilecek bilânço ve he-

sabı katisinin usulü dairesinde Divanı muhasebatın tetkikine arz olunacağı tabii bulunduğundan Encümenimizce muvakkat maddeye lüzum görülmiyerek lâyihadan çıkarılmıştır.

İcra ve meriyet maddeleri aynen kabul edildiğinden yeniden tanzim olunan lâyiha Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reislığe sunulmuştur.

Reis	Reis V.	Bu M. M.
Çorum	Kastamonu	İsparta
İ. Eker	T. Coşkan	Kemal Turan
Kâtip		
İstanbul	Bolu	Bursa
F. Öymen	C. Said Siren	Dr. Sadi Konuk
Bursa	Bursa	Diyarbakır
Fazl Güleç	Nevzat Ayas	Rüştü Bekit
Elâzığ	Giresun	Gümüşane
M. F. Altay	M. Akkaya	Durak Sakarya
İsparta	İsparta	Kayseri
Mükerrem Karaağaç	R. Ünlü	F. Baysal
Kayseri	Kayseri	Kırklareli
Suad Hayri Ürgüblü	S. Serim	B. Denker
Mardin	Muş	Samsun
R. Erten	Ş. Ataman	M. Ali Yörüker
Seyhan	Trabzon	Tunceli
S. Çam	Sırrı Day	M. Yenel

Nafia encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Nafia encümeni
Esas No. 1/283
Karar No. 14

16 - IV - 1941

Yüksek Reislığe

Antakya ve İskenderun Elektrik müesseselerinin mahallî belediyelere devri hakkında Nafia vekâletince hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetince 14 - XII - 1939 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan ve Başvekâletin 20 - XII - 1939 tarih ve 6/6389 numaralı tezkeresiyle Yüksek Reislığe sunulup Encümenimize tekrar havale buyurulan kanun lâyihası ve esbabı mucibesi ve Dahiliye, Gümrük, Maliye ve Bütçe encümenleri değiştirişleriyle mazbataları tekrar Nafia vekâleti mümessilleri hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası 3658 numaralı kanunla tasdik edilen Türk - Fransız anlaşması mucibince Devlete intikal eden Antakya ve İskenderun Elektrik tesisat ve müesseselerine ait emval, hukuk ve menafinin aynen mahallî belediyelere veyahut belediye kanununa tevfikân teşkil edilecek bir birliğe devri ve bu müesseselere vaziyet edildiği tarihten belediyelere veyahut teşkil edecekleri birliğe devri tarihine kadar Nafia vekâleti tarafından şirket usullerine tevfikân işletildiği zamana ait maaşat, ücretler ve masarifatla bu arada yeniden tekevvün eden hak ve vecibelerin kabul ve

bu'nların da belediyelere devrine mütealliktir. Diğer encümenlerle mutabık olarak prensip itibarile ve aynı esbabı mucibe ile devir, keyfiyetini Encümenimizde kabul etmiştir.

Yalnız Türk - Fransız anlaşmasile 35 milyon frank mukabilinde Devlete intikal eden Fransız tabiiyetindeki eşhası hükmiyenin Hatayda bulunan emval ve hukuk ve menafii ile aynı tabiiyetdeki eşhası hakikiyenin emvali gayrimenkulesi meyanında bulunan yukarıda ismi geçen müesseselere isabet eden kıymet malûm değilse de marûlarz mebalîğden bu müesseselere isabet edecek miktarların tefriki esnasında belediyelerin ödeme kabiliyetleri nazarı itibare alınması zarurî görünmektedir. Binaenaleyh Antakya ve İskenderun ve Kırıkhan ve Beylân belediyelerinin istitaatı maliyelerine göre ve hâsıl olacak menafiden hissement olacıkları bir tarzda gerek takdiri kıymet ve gerekse tahakkuk ettirilecek borçlarının miktar ve vadelerinin Dahiliye, Maliye ve Nafia vekâletlerince tayin ve tesbiti muvafık görülmüştür.

Lâyihaî kanuniyenin birinci ve ikinci maddelerile muvakkat maddesinin birleştirilmesi tenzih edilmiş ve 3658 numaralı kanunla tasdik

edilen Fransız Anlaşmasına bağlı protokolün ikinci maddesinde muharrer kayidler aynen kullanılmak suretile Bütçe encümeninin birinci maddesi kabul edilmiştir.

Bütçe encümeninin üçüncü maddesi, emsali müesseselerin belediyelere devri esnasında tesisatın teedit ve tevsiî için celbedilecek malzeme için kabul edilen beş sene müddetle güm-rük muafiyeti kaydının ahvali hazıra dolayısıyla kanunun neşri tarihinden itibaren beş sene olarak kabul edilmiş ve Hükûmetin 5, 6 nci maddeleri 4, 5 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Umumî Heyete arz edilmek üzere Yüksek Re-islîğe takdim kılındı.

Nafia En. Rs.	M. M.	Kâtip
Erzincan	Eskişehir	Sivas
A. S. Ülter	İ. Arukan	A. N. Demirağ
Afyon K.	Ankara	Ankara
M. Göncüç	A. Baytan	E. Demirel
Eskişehir	İçel	Malatya
O. Işın	C. Mersinli	Ş. Özpazarbaşı
Manisa		Niğde
O. Erçin		Halid Mengi
Tunceli	Urfa	Urfa
Samî Erkman	R. Soyer	Ş. Uluğ

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Antakya ve İskenderun Elektrik müesseselerinin mahallî belediyelere devri hakkında kanun lâ-yihası

MADDE 1 — 30 - VI - 1939 tarihli ve 3658 sayılı kanunla tasdik olunan Türk - Fransız anlaşmasına merbut protokolün ikinci maddesi mucibince Cümhuriyet Hükûmetinin mülkiyetine geçen Antakya ve İskenderun Elektrik müesseselerine aid emval, hak ve menfaatler ile Nafia vekâletince bu müesseselerin muvakkaten işletildiği zamana aid hak ve vecibeler devir tarihindeki mevcudlarla birlikte Antakya ve İskenderun belediye-

NAFİA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Antakya, İskenderun ve civarı elektrik müesseselerinin mahallî belediyelere devri hakkında kanun lâ-yihası

MADDE 1 — 30 - VI - 1939 tarihli ve 3658 sayılı kanunla tasdik olunan Türk - Fransız anlaşmasına merbut protokolün ikinci maddesi mucibince Cümhuriyet Hükûmetinin mülkiyetine geçen Antakya ile İskenderun ve civarı elektrik müesseselerine ait emval, hak ve menfaatleri ile bu müesseselerin Nafia vekâletince muvakkaten işletildiği zamana aid hak ve vecibeler devir tarihindeki mevcudlarla birlikte Antakya müessesesi Antakya belediye-

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Antakya, İskenderun ve civarı elektrik müesseselerinin mahallî belediyelere devri hakkında kanun lâ-yihası

MADDE 1 — 30 - VI - 1939 tarihli ve 3658 sayılı kanunla tasdik olunan Türk - Fransız anlaşmasına merbut protokolün ikinci maddesi mucibince Cümhuriyet Hükûmetinin mülkiyetine geçen Antakya ile İskenderun ve civarı elektrik müesseselerine ait emval, hak ve menfaatleri ile bu müesseselerin Nafia vekâletince muvakkaten işletildiği zamana aid hak ve borçlar devir tarihindeki mevcudlarla birlikte Antakya müessesesi Antakya belediyesi-

**MALİYE ENCÜMENİNİN
DEĞİŞTİRİŞİ**

Antakya ve İskenderun Elektrik müesseselerinin mahallî belediyelere devri hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 30 - VI - 1939 tarih ve 3658 sayılı kanunla tasdik olunan Türk - Fransız anlaşmasına merbut protokolün ikinci maddesi mucibince Cumhuriyet Hükümetinin mülkiyetine geçen Antakya ve İskenderun ve civarı Elektrik müesseselerine ait emval, hak ve menfaatler ile Nafia vekâletince bu müesseselerin muvakkaten işletildiği zamana ait hak ve borçlar, devir tarihindeki mevcutlarile birlikte Antakya müessesesi mahallî belediyesine İsken-

**BÜTÇE ENCÜMENİNİN
DEĞİŞTİRİŞİ**

Antakya ve İskenderun Elektrik müesseselerinin mahallî belediyelere devrine mezuniyet verilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 30 - VI - 1939 tarih ve 3658 sayılı kanunla tasdik edilmiş olan Türk - Fransız anlaşmasına bağlı protokol mucibince Devletin mülkiyetine intikal eden Antakya ve İskenderun Elektrik müesseselerile bunlara ait emval, hak ve menfaatlerin ve Nafia vekâletince şirket usullerine göre muvakkaten işletildikleri zamana ait vecibelerin Dahiliye, Maliye ve Nafia vekâletleri ile Antakya, İskenderun, Beylân ve Kırıkhan belediyeleri arasında

**NAFİA ENCÜMENİNİN
DEĞİŞTİRİŞİ**

Antakya ve İskenderun Elektrik müesseselerinin mahallî belediyelere devrine mezuniyet verilmesi hakkında kanun

MADDE 1 — 30 - VI - 1939 tarih ve 3658 sayılı kanunla tasdik edilmiş olan Türk - Fransız anlaşmasına bağlı protokol mucibince Devletin mülkiyetine geçmiş Antakya ve İskenderun Elektrik müesseselerine ait emval, hukuk ve menafiinin ve Nafia vekâletince şirket usullerine göre muvakkaten işletildikleri zamana ait hak ve vecibelerin, Dahiliye, Maliye ve Nafia vekâletleriyle Antakya, İskenderun, Beylân ve Kırıkhan belediyeleri arasında anla-

Hü.

lerine devrolunur. Devir işi Nafia vekâletince tanzim ve ifa edilir.

Bu müesseselerin belediyeler birliği teşkili suretile bu teşekkül tarafından idaresi caizdir.

MADDE 2 — Protokol mucibince Hükûmete intikal eden gayrimenkul ve menkul emval mukabilinde Fransız Hükûmetine tediyesi kabul edilen 35 milyon Fransız frangından birinci madde mucibince mahallî belediyelere devrolunacak elektrik müesseselerine isabet edecek mikdar ile bunun belediyelerce Hazineye ödenmesine müteallik esaslar Dahiliye ve Maliye vekâletlerince müştereken tayin ve tesbit olunur.

MADDE 3 — 1 - I - 1944 tarihine kadar belediyelerce tesisatın tecdid ve tevsii maksadile celbedilecek her türlü malzeme, makine, alât ve edevat ile kablolar, mikdarları ve lüzumu Nafia vekâletince tasdik edilmek şartile gümrük resminden muaftr.

MADDE 4 — Belediyelerin devir alacağı gayrimenkullerin devir ve tesciline aid muamelât ve evrak damga resmi ile diğer resim ve harçlara tâbi değildir.

Na. E.

yesine, İskenderun ve civarı elektrik müessesesi İskenderun ve alâkadar belediye ve nahiyelerce teşkil edilecek birliğe devrolunur. Devir işi Nafia vekâletince ifa edilir.

MADDE 2 — Birinci madde mucibince devrolunacak emval, hak ve menfaatlere mukabil Antakya belediyesi ve İskenderun ve birliğince Hazineye tediyeye edilecek mebalığın takdir tefrik ve ödenmesine müteallik esaslar Dahiliye, Maliye ve Nafia vekâletleri tarafından müştereken tayin ve tesbit olunur.

MADDE 3 — Hükûmetin üçüncü maddesi aynen

MADDE 4 — Hükûmetin dördüncü maddesi aynen

Da. E.

ne, İskenderun ve civarı elektrik müessesesi İskenderun ve alâkadar belediye ve köylere devrolunur. Devir işi Nafia vekâletince ifa edilir.

MADDE 2 — Hükûmetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Hükûmetin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mal. E.

derun ve civarı Elektrik müessesesi de nüfus, şebeke tülü abone miktarı gibi esaslar göz önünde tutularak hisseleri tayin ve tesbit edilmek suretile İskenderun, Beylân ve Kırıkhan belediyelerine Dahiliye ve Nafia vekilliklerince bilâbedel devrolunur.

İskenderun şebekesine bağlı Narkislik ve Soğukoluktaki umumî ve hususî cereyan bedelleri devrolunan belediyelerin umumî ve hususî cereyan tarifesine tâbi olacaktır.

MADDE 2 — Hükûmetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Hükûmetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. E.

anlaşarak takarrür ettirilecek bir bedel mukabilinde bu belediyelere veya bunların teşkil edecekleri bir birliğe devre Maliye vekili salâhiyetlidir.

Bu bedelin kaç senede ve kaç taksitte ödeneceği yine aynı surette tesbit olunur.

MADDE 2 — Birinci madde mucibince yapılacak devir işlerine müteallik her türlü muameleler damga resmi ile diğer her türlü resim ve harçlardan muafır.

MADDE 3 — Bu müesseselerin belediyelere devrinden itibaren 1 - I - 1944 tarihine kadar belediyelerce bunların tecdit ve tevsii maksadile celbedilecek her türlü malzeme, makine, alât ve edevat ile kablolar lüzum ve miktarı Nafia vekâletince tasdik edilmek şartile Gümrük resminden muafır.

Na. E.

şarak takarrür ettirilecek bir bedel mukabilinde bu belediyelere veya bunların teşkil edecekleri bir birliğe devre Maliye vekili salâhiyettardır.

Bu bedelin kaç senede ve kaç taksitte ödeneceği yine aynı suretle tesbit olunur.

MADDE 2 — Bütçe encümeninin teklifi aynen

MADDE 3 — Kanunun neşri tarihinden itibaren beş sene içinde belediyelerce veya birlikçe bu müesseselerin tecdit veya tevsii maksadile celbedilecek her türlü malzeme, makine, alât ve edevat ile kablolar lüzum ve miktarı Nafia vekâletince tasdik edilmek şartile gümrük resminden muafır.

Hü.

MUVAKKAT MADDE : Elektrik müesseselerinin protokol mucibince tesellüm edildiği tarihten birinci madde mucibince belediyelere devri tarihi arasındaki muvakkat işletme zamanına aid olmak üzere Nafia vekâletince Şirket usullerine ve işletme zaruret ve icablarına göre yapılmış olan maaş, ücret, yevmiye ve saire gibi işletme ve idare masrafları kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 6 — Bu kanun hükümlerini icraya Dahiliye, Maliye, Nafia ve Gümrük ve inhisarlar vekilleri memurdur.

14 - XII - 1939

Bş. V.	Ad. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Fethi Okyar</i>
M. M. V.	Da. V.
<i>N. Tınaz</i>	<i>Fayık Öztrak</i>
Ha. V.	Ma. V.
<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.
	<i>A. F. Cebesoy</i>
İk. V.	S. İ. M. V.
<i>H. Çakır</i>	
G. İ. V.	Zr. V.
<i>R. Karadeniz</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>
Mü. V.	Ti. V.
<i>A. Çetinkaya</i>	

Na. E.

MUVAKKAT MADDE — Elektrik müesseselerinin protokol mucibince tesellüm edildiği tarihten birinci madde mucibince belediyelere devri tarihi arasındaki muvakkat işletme zamanına ait olmak üzere Nafia vekâletince şirket usullerine ve işletme zaruret ve icablarına göre yapılmış olan maaş, ücret, yevmiye ve sair işletme ve idare masrafları kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Hükûmetin beşinci maddesi aynen

MADDE 6 — Hükûmetin altıncı maddesi aynen

Da. E.

MUVAKKAT MADDE — Elektrik müesseselerinin protokol mucibince tesellüm edildiği tarihten birinci madde mucibince belediyelere devri tarihi arasındaki muvakkat işletme zamanına ait olmak üzere Nafia vekâletince şirket usullerine ve işletme zaruret ve icablarına göre yapılmış olan maaş, ücret, yevmiye tesis ve saire gibi işletme ve idare masrafları kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Hükûmetin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Hükûmetin altıncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mal. E.

B. E.

Na. E.

MUVAKKAT MADDE 1 —
Dahiliye encümeninin muvakkat 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Hükûmetin 5
nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Hükûmetin 6
ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Hükûmetin be-
şinci maddesi aynen

MADDE 5 — Hükûmetin al-
tıncı maddesi aynen

MADDE 4 — Hükûmetin 5
nci maddesi aynen

MADDE 5 — Hükûmetin 6
ncı maddesi aynen

